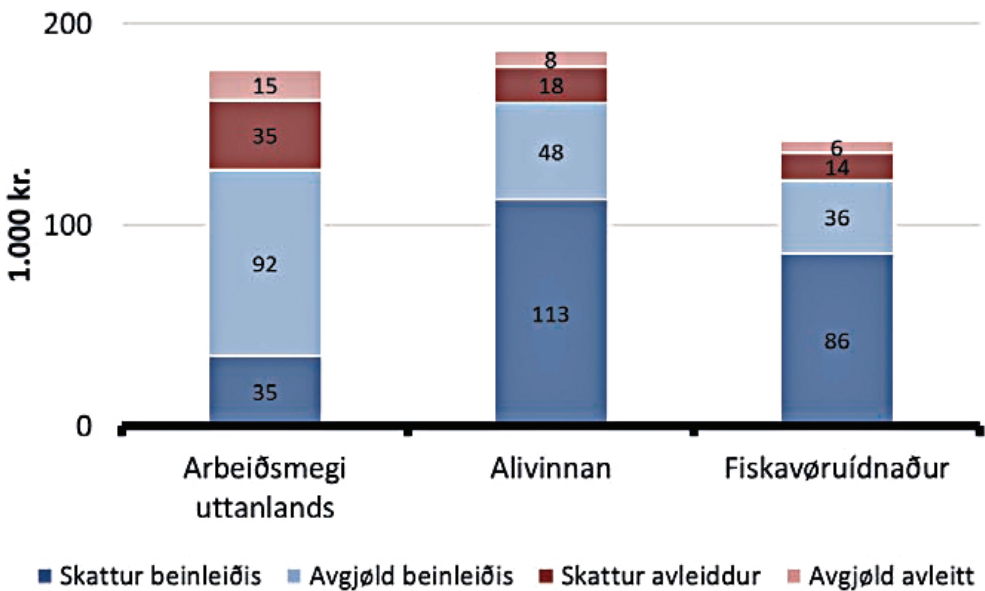

6 SÍÐUR TEMA Í temasiðunum í Sosialinum
hesaferð kanst tú lesa um positivu árinini, sum
føroysk arbeiðsmegi uttanlands sambært einari
nýggjari kanning hevur á føroyska búskapin.

MYNDIR: ÁLVUR HARALDSEN

Almennar inntøkur av fólki í ymsum vinnum

Kelda: Hagstova Føroya, TAKS og egnar útrokningar

Talvan visir, at arbeiðsmegin uttanlands ikki stendur aftanfyri arbeiðsmegin her heima, tá tað snýr seg um at leggja eftir seg í almennu kassarnar. Í so máta er arbeiðsmegin uttanlands næstan á hædd við alivinnuna og eitt fitt petti omanfyri flakavinnuna

Tað er gott fyri føroyska búskapin, at so nógvir føroyingar sum nú arbeiða uttanlands, og tað hevði elvt til arbeiðsloysi, minkandi og kanska negativan vøkstur, um hesir vórðu tvungnir heimaftur, staðfesti Magni Laksáfoss, búskaparfrøðingur, millum annað, tá hann týsmorgunin legði fram kanningina um árinini á føroyska búskapin frá føroysku arbeiðsmegini uttanlands. – Tí hevði tað eisini verið beinleiðis tápuligt at reagera við ógvusligum politiskum inntrivum í møguleikarnar at fara uttanlands at arbeiða, bara tí vit fáa eyga á onkran lítlan strukturellan trupulleika, til dømis at tað eina tíð er trot á elektrikarum her heima, sigur hann.

einum, ið arbeiðir í Føroyum. Tað er henda størri nýtslan og ringvirkningarnir av henni, ið gera, at roknistykkið við almennu inntøkunum er líka pent fyri tey, ið arbeiða uttanlands, sum fyri tey, ið arbeiða her heima, greiðir Magni Laksáfoss frá.

Við stóði í kanning síni er hann komin til ta niðurstøðu, at føroyska arbeiðsmegin uttanlands ikki er nøkur byrða fyri samfelagið, tvørtur-ímóti, og at vit tí ikki eiga at brúka orku uppá at royna at fáa hesi fólkin heim til Føroya at arbeiða.

– Eg veit væl, at vit hava onkran fløskuháls, tá tað snýr seg um faklærda arbeiðsmegi, serliga er trot á elektrikarum her heima. Men vit tosa her um eitt sera avmarkað trot, og samanumtikið er lætt at staðfesta, at vit ikki hava størv til nóg tann størsta partin av teimum 2500 føroyingunum, sum arbeiða uttanlands í dag, sigur Magni Laksáfoss.

Íkast ella byrða

Hann ávarar tí staðiliga ímóti, at skattligar ella aðrar forðingar verða settar í verk politiskt, soleiðis at tað ikki fer at loysa seg eins væl og nú at fara uttanlands at arbeiða.

– Tað hevði havt við sær, at íkastid í samfelagsbúskapin frá føroysku arbeiðsmegini uttanlands knappliga hevði farið frá at vera fult á hædd við tað frá tí heimligu arbeiðsmegini til at vera negativt – teir høvdu blivið ein byrða fyri samfelagið. Tí teir høvdu í stóran mun komið heim til arbeiðsloysi – ella teir høvdu trokað onnur út í arbeiðsloysi. Tað hevði elvt til minkandi og kanska negativan vøkstur, sum síðani aftur allarhelst hevði elvt til fólkafráflyting. Tí hevði tað eisini verið beinleiðis tápuligt at reagera við ógvusligum politiskum inntrivum í møguleikarnar at fara uttanlands at arbeiða, bara tí vit fáa eyga á onkran lítlan strukturellan trupulleika, til dømis at tað eina tíð er trot á elektrikarum her heima, sigur Magni Laksáfoss.

Hann heldur, at bæði politikarar og vinnan fokusera alt ov nógv á negativ árin av, at føroyingar leita sær uttanlands at arbeiða.

– Trýstið á føroysku lönirnar veksur, tá tað er so lætt at fara til dømis til Noregs at arbeiða, og tí verður føroyska lønarlagið drigið upp eftir, er ein atfinning móti verandi skipanum, sum eg ofta hoyri. Men hvat so, um føroyskir løntakarar vilja verða løntir á javnt við starvsbrøðurnar í grannalondunum? Um vit ætla at menna hetta landið og vinnurnar her heima, so er tað neyvan

serliga klókt at hava sum mál, at vit skulu hava lægri lönir enn í grannalondunum, sigur hann.

Fokus á menning

Heldur enn at hava negativit fokus á føroysku arbeiðsmegini uttanlands, eiga politikarar og vinna at miðsavna seg um at menna og effektivisera verandi vinnur her heima, heldur Magni Laksáfoss.

– Føroyska vinnan skal vera kappingarfør við tilsvarendi vinnur í grannalondunum, eisini í lönnum, og tá verður heldur ongin trupulleiki at fáa fólki til arbeiðis í henni. Tað krevur sjálvsagt støðuga menning og effektivisering, og her má almenna umsitingin eisini fylgja við. Men fólkatalið og støddin á føroyska búskapinum ger, at tað altíð fer at vera neyðugt hjá einum parti av okkara arbeiðsmegi at arbeiða uttanlands – og tøluni í kanningi vísa jú, at tað bara er gott fyri búskapin.

– Hvussu stórt hetta talið eigur at vera, er ilt at siga, men nógv bendir á, at tað eins og føroyski útflutningurin regulerar seg sjálv og finnur eina náttúrliga legu. Føroyski útflutningurin liggur javnt á umleið 40 prosent av bruttotjóðarúrtøkuni. Í lötuni arbeiðir umleið 10 prosent av arbeiðsmegini uttanlands, og kanska er tað eisini tann náttúrliga legan fyri tað talið, sigur Magni Laksáfoss..

Tað má býtast rætt

Tá alment kjak var um skattanýskipan í 2011, argaðust nógvir politikarar á støðuna, har føroyska arbeiðsmegin uttanlands lítlan og ongan skatt rindaði her heima. Serliga vóru tað kommunukassarnir í kommunum við lutfalsliga nógvum útisiglarum, ið bløddu.

– Men eisini her var púra skeivt fokus. Tí Granskingardepilin, sum eg eisini var partur av tá, gjørdi longu í 2008/2009 eina kanning fyri Maskinmeistarafelagið og Føroya Skipara- og Navigatørfelag um búskparárinini av føroyskum sjófolki í starvi uttanlands. Hon vísti eins og henda nýggja, at árinini bara vóru positiv. Tí vóru tað og eru tað politikararnir sjálvir, ið við einum røttum fordelingspolitikki skulu syrgja fyri, at almennu inntøkurnar frá føroysku arbeiðsmegini uttanlands verða kanaliseraðar út har, sum tær náttúrliga eiga at enda, millum annað hjá kommununum. Hetta, skilji eg, verður eisini gjørt nú, eftir at eldraðkið er lagt út til kommunurnar at umsita, sigur Magni Laksáfoss.